<u>અસ્વીકરણ:</u> સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

<u>DISCLAIMER:</u> The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

==========

પ્રમોદ કુમારી ભાટિયા

વિરુદ્ધ

ઓમ પ્રકાશ ભાટિયા અને અન્ય

નવેમ્બર ૧૫, ૧૯૭૯

[આર. એસ. સરકારીયા અને ઓ. ચિન્નાપ્પા રેડ્ડી, ન્યાયમૂર્તિઓ]

વસીયતનામું – ટેસ્ટામેન્ટરી વસીયતનામું, અર્થઘટન – ટેસ્ટાટેટર માટે વસીયતનામામાંથી ચોક્કસ શબ્દો પૂરા પાડવા માટે પોતાની ન્યાયિક ડ્રાફ્ટસમેનશીપનો ઉપયોગ કરવામાં અદાલતના અધિકારક્ષેત્રની વિગતવાર ચર્ચા.

પુરાવા – વડી અદાલત દ્વારા વધારાના પુરાવા સ્વીકારવા બાબત – સર્વોચ્ચ અદાલત વડી અદાલતની વિવેકાધીન સત્તામાં હસ્તક્ષેપ કરી શકે નહીં, જ્યારે અરજી ઘણી વિલંબિત હોય.

ટેસ્ટાટેટર પ્યારે લાલ સિંહ ભાટિયાનું મૃત્યુ ૩૦–૩–૧૯૫૨ ના રોજ થયું હતું અને તેઓ પોતાની પાછળ તારીખ ૮–૪–૧૯૪૪ નું એક વસીયતનામું, વિધવા લક્ષ્મી દેવી જેઓ તેમના બીજા પત્ની હતા, લક્ષ્મી દેવીથી થયેલા પુત્ર ઓમ પ્રકાશ, અને પૂર્વ–મૃત પ્રથમ પત્નીથી થયેલા પૂર્વ–મૃત પુત્રની વિધવા અને પુત્રીઓ (અનુક્રમે મનમોહિની, રાજ કુમારી અને પ્રમોદ કુમારી) છોડી ગયા હતા. ટેસ્ટાટેટરના પુત્રવધૂ મનમોહિની અને તેમની પુત્રી રાજ કુમારી કૌટુંબિક ઘર છોડીને મથુરા જતા રહ્યા હતા, જ્યારે પ્રમોદ કુમારી તેમના દાદા સાથે રહ્યા હતા અને તેમના દ્વારા જ તેમનો ઉછેર કરવામાં આવ્યો હતો. પ્યારે લાલ સિંહના વિધવા લક્ષ્મી દેવીનું મૃત્યુ ૧૯૫૮ માં થયું હતું.

બે બેંકોમાં જમા રહેલી રૂપિયા ૧૬,૪૯૦/– ની રકમ પર માલિકી હક માટે ઓમ પ્રકાશ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલો દાવો ટ્રાયલ જજ દ્વારા ફગાવી દેવામાં આવ્યો હતો, જેમણે વસીયતનામાના કડક અને સંકુચિત અર્થઘટન પર એવું તારણ કાઢ્યું હતું કે ઓમ પ્રકાશ વસીયતનામા હેઠળ ઉત્તરાધિકાર મેળવવા માટે હકદાર નથી અને લક્ષ્મી દેવીના મૃત્યુ પર આ રકમ ઓમ પ્રકાશ,

મનમોહિની, રાજ કુમારી અને પ્રમોદ કુમારી વચ્ચે વહેંચવાની રહેશે. અપીલ પર અલ્હાબાદની વડી અદાલતે ઠરાવ્યું કે વસીયતનામાના સાચા અર્થઘટન મુજબ માત્ર ઓમ પ્રકાશ જ આ રકમ મેળવવા માટે હકદાર હતા.

વિશેષ પરવાનગી દ્વારા કરવામાં આવેલી અપીલ ફગાવી દેતાં, અદાલતે,

ઠરાવ્યું: ૧. સમગ્ર વસીયતનામાનું વાચન સ્પષ્ટપણે ટેસ્ટાટેટરનો અસ્પષ્ટ આશય દર્શાવે છે કે તેમના પુત્ર ઓમ પ્રકાશ લક્ષ્મી દેવીના મૃત્યુ પછી તેમની સંપત્તિના ઉત્તરાધિકારી બનવા જોઈએ અને અન્ય કોઈ આ મિલકતોના માલિક બનવાના ન હતા.

ટેસ્ટાટેટરે પાંચ સંભવિત વારસદારોની હાજરી નોંધી હતી: તેમના પત્ની લક્ષ્મી દેવી, તેમના પુત્ર ઓમ પ્રકાશ, તેમના મૃત પુત્ર કૃષ્ણ ચંદ્રની વિધવા મનમોહિની અને કૃષ્ણ ચંદ્રની પુત્રીઓ રાજ કુમારી અને પ્રમોદ કુમારી. તેઓ એવું ઈચ્છતા હતા કે પ્રમોદ કુમારીનો ઉછેર તેમના પોતાના અને તેમના પત્ની દ્વારા કરવામાં આવે અને તેઓ જ તેમના લગ્ન પણ કરાવે. તેઓ એવું પણ ઈચ્છતા હતા કે રાજ કુમારીના લગ્ન માટે રૂપિયા ૨૦૦૦/– ની રકમ અલગ રાખવામાં આવે. તે સિવાય, તેમણે એ સ્પષ્ટ કર્યું હતું કે મનમોહિની, રાજ કુમારી અને પ્રમોદ કુમારીનો કોઈપણ સંજોગોમાં તેમની કોઈપણ મિલકતમાં કોઈ અધિકાર કે

હિત રહેશે નહીં. તેમના મૃત્યુ પર તેમની મિલકતો તેમના પત્ની લક્ષ્મી દેવીને મળવાની હતી જેઓ તેમાં આજીવન હિત ધરાવતા હતા. જો તેમના પત્ની લક્ષ્મી દેવી તેમના કરતા પહેલા મૃત્યુ પામે, તો મિલકતો તેમના પુત્ર ઓમ પ્રકાશને મળવાની હતી.

૨. કોઈ શંકા નથી કે ટેસ્ટાટેટરે એ નિર્દિષ્ટ કરતી વખતે કે જો લક્ષ્મી દેવી ટેસ્ટાટેટર કરતા પહેલા મૃત્યુ પામે તો ઓમ પ્રકાશ મિલકતો મેળવશે, તે નિર્દિષ્ટ કર્યું ન હતું કે જો લક્ષ્મી દેવી વસીયતનામા હેઠળ તેમને આપવામાં આવેલી આજીવન સંપત્તિનો આનંદ માણવા માટે ટેસ્ટાટેટર પછી જીવિત રહે તો લક્ષ્મી દેવીના મૃત્યુ પછી ઓમ પ્રકાશ મિલકતો મેળવશે. પરંતુ આ એવો કેસ છે જ્યાં લક્ષ્મી દેવી ટેસ્ટાટેટર કરતા પહેલા મૃત્યુ પામે તેવા સંજોગોમાં ઓમ પ્રકાશને મિલકતો આપવાનો ટેસ્ટાટેટરનો આશય એટલો સ્પષ્ટ અને તાર્કિક રીતે ચોક્કસ હતો, 'કોઈ અટકળ નહીં પરંતુ એક અનિવાર્ય પ્રતીતિ', કે અદાલત ટેસ્ટાટેટર માટે પોતાની ન્યાયિક ડ્રાફ્ટસમેનશીપનો ઉપયોગ કરવામાં અને વસીયતનામામાંથી ગેરહાજર ચોક્કસ શબ્દો પૂરા પાડવામાં ન્યાયી ઠરશે. અદાલત પાસે તેમ કરવાનું અકાટ્ય અધિકારક્ષેત્ર છે. તેથી તે અસરના જરૂરી શબ્દો વસીયતનામામાં વાંચવા જોઈએ અને વાંચવા જ જશે.

વિલિયમ એબોટ વિરુદ્ધ એલિઝા મિડલટન, ૭ એચ.એલ.સી. ૬૮; ઈડન વિરુદ્ધ વિલ્સન, ૪ એચ.એલ.સી. ૨૮૪; રી સ્મિથ (૧૯૪૭ ૨ ઓલ ઇંગ્લેન્ડ લો રિપોર્ટ્સ ૭૦૮); રી કોરી (૧૯૫૫ ૧ ડબ્લ્યુ.એલ.આર. ૭૨૫); રી રીલેઝ વિલ ટ્રસ્ટ્સ (૧૯૬૨ ૧ ડબ્લ્યુ.એલ.આર. ૩૪૪); મંજુરી સાથે ટાંકવામાં આવ્યા.

૩. સર્વોચ્ચ અદાલત વડી અદાલત દ્વારા વધારાના પુરાવા સ્વીકારવાનો ઇનકાર કરવા માટે કરવામાં આવેલા વિવેકબુદ્ધિના ઉપયોગમાં હસ્તક્ષેપ કરી શકે નહીં જેના માટે દાવો દાખલ થયાના ઘણા વર્ષો પછી અરજી કરવામાં આવી હતી.

દીવાની અપીલ અધિકારક્ષેત્ર : દીવાની અપીલ નં. ૨૫૭૭/૧૯૬૯.

અલ્હાબાદ વડી અદાલતના પ્રથમ અપીલ સંખ્યા ૧૬૬/૬૦ માં તારીખ ૧૮–૭–૧૯૬૭ ના ચુકાદા અને આદેશ પરથી.

અપીલકર્તા વતી એમ. વી. ગોસ્વામી.

સામાવાળા સંખ્યા ૧ વતી મોહન બિહારી લાલ અને વિષ્ણુ માથુર.

અદાલતનો ચુકાદો ન્યાયમૂર્તિ ચિન્નાપ્પા રેડ્ડી દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો.

ન્યાયમૂર્તિ ચિન્નાપ્પા રેડ્ડી: અપીલમાં પ્રશ્ન એક વસીયતનામાના અર્થઘટન વિશે છે. જે તથ્યો હવે અમારી સમક્ષ વિવાદમાં નથી તે નીચે મુજબ છે: ટેસ્ટાટેટર પ્યારે લાલ સિંહ ભાટિયાનું મૃત્યુ ૩૦–૩–૧૯૫૨ ના રોજ થયું હતું અને તેઓ પોતાની પાછળ તારીખ ૮–૪–૧૯૪૪ નું એક વસીયતનામું, વિધવા લક્ષ્મી દેવી જેઓ તેમના બીજા પત્ની હતા, લક્ષ્મી દેવીથી થયેલા પુત્ર ઓમ પ્રકાશ, અને પૂર્વ–મૃત પ્રથમ પત્નીથી થયેલા પૂર્વ–મૃત પુત્રની વિધવા અને પુત્રીઓ (અનુક્રમે મનમોહિની, રાજ કુમારી અને પ્રમોદ કુમારી) છોડી ગયા હતા. મનમોહિની અને તેમની પુત્રી રાજ કુમારી કૌટુંબિક ઘર છોડીને મથુરા જતા રહ્યા હતા જ્યારે પ્રમોદ કુમારી તેમના દાદા સાથે રહ્યા હતા અને તેમના દ્વારા જ તેમનો ઉછેર કરવામાં આવ્યો હતો. પ્યારે લાલ સિંહના વિધવા લક્ષ્મી દેવીનું મૃત્યુ ૧૯૫૮ માં થયું હતું. અમે હવે સ્ટેટ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા અને ડિસ્ટ્રિક્ટ કોઓપરેટિવ બેંક, બુલંદશહરમાં જમા રહેલી રૂપિયા ૧૬,૪૯૦/– ની રકમ પર માલિકી હક સાથે સંબંધ ધરાવીએ છીએ. ઓમ પ્રકાશ તારીખ ૮–૪–૧૯૪૪ ના વસીયતનામા હેઠળ આ રકમ પર દાવો કરે છે. વસીયતનામું, જે એક રજિસ્ટર્ડ દાવેદારી છે, તે નીચે મુજબના શબ્દોમાં હતું:–

"હું, પ્યારે લાલ સિંહ, બાબુ ઘનશ્યામ નારાયણ સાહેબનો પુત્ર, જ્ઞાતિએ ક્ષત્રિય ભાટિયા, રહેવાસી મોહલ્લા શિવપુરી, બુલંદશહર, નીચે મુજબ જાહેર કરું છું :–

હું, નિષ્પાદક, નીચે પરિશિષ્ટ એ, બી અને સી માં દર્શાવેલી મિલકતનો કબજા સાથેનો માલિક છું. પરિશિષ્ટ બી અને સી માં આપેલી મિલકત મેં, નિષ્પાદકે, મારા પોતાના ભંડોળમાંથી મારા પત્ની લક્ષ્મી દેવી અને મારા પુત્ર ઓમ પ્રકાશના નામે ખરીદી છે. વાસ્તવમાં હું, નિષ્પાદક, તેનો પણ માલિક છું. મારા દ્વારા માલિકી ધરાવતી અને કબજા હેઠળની તમામ જંગમ અને સ્થાવર મિલકત મારી પોતાની, સ્વ–અર્જિત મિલકત છે અને તે વડવાઓ ઉપાર્જિત મિલકત નથી, અને મને, નિષ્પાદકને, તેના સંબંધમાં તમામ પ્રકારના ટ્રાન્સફર કરવાના અધિકારો છે. હવે હું, નિષ્પાદક, આશરે સાઠ વર્ષની ઉંમરનો છું અને મારે એક પત્ની લક્ષ્મી દેવી, એક પુત્ર ઓમ પ્રકાશ, અને બે વહાલી પૌત્રીઓ રાજ કુમારી અને પ્રમોદ કુમારી છે, જેઓ જૂન, ૧૯૩૨ માં પહેલેથી જ અવસાન પામેલા મારા પ્રથમ પુત્ર કૃષ્ણ ચંદ્ર સિંહની પુત્રીઓ છે, જેઓ આ ઉપરોક્ત બે પુત્રીઓ ઉપરાંત પોતાની પાછળ વિધવા પત્ની મન મોહિની દેવીને છોડી ગયા છે. મારા ઉપરોક્ત મૃત પુત્રની બંને પુત્રીઓ, જેઓ મારી

પૌત્રીઓ છે, હજુ સગીર છે. વિવેકબુદ્ધિના ભાગ રૂપે અને ભવિષ્યના સંચાલન માટે હું, નિષ્પાદક, નીચે મુજબ વસીયતનામું કરું છું :–

કે હું, નિષ્પાદક, જ્યાં સુધી જીવતો રહીશ, ત્યાં સુધી મારી તમામ જંગમ અને સ્થાવર મિલકત, રોકડ વગેરેનો માલિક રહીશ, જે હાલમાં મારી પાસે છે અથવા જે મારા જીવનકાળ દરમિયાન તેમાં ઉમેરવામાં આવી શકે છે અને જે હું, નિષ્પાદક, મારા મૃત્યુ સમયે પાછળ છોડી જાઉં છું. મારા મૃત્યુ પછી, જો મારા પત્ની લક્ષ્મી દેવી જીવિત રહે, તો તેઓ આજીવન હિત સાથે મારી સમગ્ર સંપત્તિના માલિક બનશે, પરંતુ તેમની પાસે કોઈ જંગમ અને સ્થાવર મિલકત ટ્રાન્સફર કરવાની કોઈ સત્તા રહેશે નહીં. જો મારા પત્ની લક્ષ્મી દેવી મારા કરતા પહેલા મૃત્યુ પામે, તો તેવા સંજોગોમાં, મારા મૃત્યુ પછી મારો પુત્ર ઓમ પ્રકાશ, જેઓ હવે અંગ્રેજી શાળાના દસમા ધોરણની પરીક્ષામાં હાજર થયા છે અને જેઓ ૧૮ વર્ષની ઉંમરના છે, તેઓ મારી સમગ્ર સંપત્તિના કબજા સાથે કાયમી માલિક બનશે અને તેઓ આ વસીયતનામામાં નિર્ધારિત શરતોથી બંધાયેલા રહેશે. મારી પૌત્રી પ્રમોદ કુમારી અને મારા પુત્ર ઓમ પ્રકાશનો ભરણપોષણ અને લગ્ન વગેરે કરવાનો મારી અને મારા પત્નીનો ફરજ–આધારિત દાયિત્વ રહેશે અને તે ફરજ પૂરી કરવી મારી અને મારા પત્ની માટે અનિવાર્ય રહેશે. મારી બીજી પૌત્રી રાજ કુમારી તેની માતા સાથે

મથુરામાં રહે છે. તેના પિતાના મૃત્યુ પછી, તે અથવા તેની માતા મારી પાસે આવ્યા નહોતા અને તેના મોસાળના દાદા અને દાદીના માર્ગદર્શન હેઠળ રહ્યા હતા. તેથી, મથુરા શહેરમાં છોકરીઓની શાળામાં શિક્ષિકા એવા મારી પૌત્રી રાજકુમારીની માતાની એ ફરજ છે કે તેઓ તેનું ભરણપોષણ કરે અને તેના લગ્ન કરાવે. તેમ છતાં હું તેના માટે પણ એ નિર્ધારિત કરું છું કે તેના લગ્ન માટે રૂપિયા ૨૦૦૦/– સુધીની રકમ આપવામાં આવે અથવા ખર્ચવામાં આવે. મારી સાથે રહેતા અને શિક્ષણ મેળવી રહેલા મારી બીજી પૌત્રી પ્રમોદ કુમારી અને મારા પુત્ર ઓમ પ્રકાશના શિક્ષણ અને લગ્ન પાછળ યોગ્ય ખર્ચ કરવામાં આવશે. મારી પુત્રવધૂ મનમોહિની દેવી અથવા તેમની ઉપરોક્ત પુત્રીઓ અથવા મારા અન્ય કોઈ સગાનો કોઈપણ સંજોગોમાં મારી કોઈપણ સંપત્તિમાં કોઈ અધિકાર કે હિસ્સો રહેશે નહીં. માત્ર મારી ઉપરોક્ત બંને પૌત્રીઓના ભરણપોષણ, લગ્ન વગેરેનો ખર્ચ અને પાછળથી તેમને અહીં લાવવા અને મોકલવાનો ખર્ચ ઉપર આપેલા નિર્દેશો અનુસાર રૂઢિ મુજબ પૂરો કરવામાં આવશે. મારી એવી પણ ઈચ્છા છે કે મારા મૃત્યુ પછી, દુકાનો અને મકાનોના ભાડાની આવક અને અન્ય ખેતીની મિલકતમાંથી દર મહિને આશરે રૂપિયા ૨૦/– ની રકમ નીચે મુજબની રીતે ધાર્મિક–પરમાર્થ હેતુઓ માટે ખર્ચવામાં આવે :–

હું મારા જીવનકાળ દરમિયાન ઉપરોક્ત તમામ પરમાર્થ કાર્યો કરવાનું ચાલુ રાખીશ. મારા મૃત્યુ પછી, જો મારા પત્ની જીવિત રહે, તો તેઓ, અને તેમના મૃત્યુ પછી મારો પુત્ર ઓમ પ્રકાશ, તેઓ દીર્ઘાયુ ભોગવે, આ પરમાર્થ કાર્ય ચાલુ રાખવા માટે બંધાયેલા રહેશે. મને દ્રઢ આશા છે કે મારા પત્ની લક્ષ્મી દેવી અને મારો પુત્ર ઓમ પ્રકાશ મારા આ વસીયતનામાનો દરેક રીતે અમલ કરશે અને આ રીતે તેઓ મારા આત્માને આશીર્વાદ અપાવશે, અને તેઓ મારી સંપત્તિમાં ઉમેરો કરશે અને તેને કોઈ પણ રીતે બોજા હેઠળ આવવા દેશે નહીં અથવા ઘટવા દેશે નહીં."

ટેસ્ટાટેટરે, જેમ જોવામાં આવ્યું છે તેમ, પાંચ સંભવિત વારસદારોની હાજરી નોંધી હતી: તેમના પત્ની, લક્ષ્મી દેવી, તેમના પુત્ર ઓમ પ્રકાશ, તેમના મૃત પુત્ર કૃષ્ણ ચંદ્રની વિધવા, મનમોહિની અને કૃષ્ણ ચંદ્રની પુત્રીઓ, રાજ કુમારી અને પ્રમોદ કુમારી. તેઓ એવું ઈચ્છતા હતા કે પ્રમોદ કુમારીનો ઉછેર તેમના પોતાના અને તેમના પત્ની દ્વારા કરવામાં આવે અને તેઓ તેમના લગ્ન પણ કરાવે. તેઓ એવું પણ ઈચ્છતા હતા કે રાજ કુમારીના લગ્ન માટે રૂપિયા ૨૦૦૦/– ની રકમ અલગ રાખવામાં આવે. તે સિવાય, તેમણે એ સ્પષ્ટ કર્યું હતું કે મન મોહિની, રાજ કુમારી અને પ્રમોદ કુમારીનો કોઈપણ સંજોગોમાં તેમની કોઈપણ મિલકતોમાં કોઈ અધિકાર કે હિત રહેશે નહીં. તેમના મૃત્યુ પર તેમની મિલકતો તેમના પત્ની લક્ષ્મી દેવીને મળવાની હતી જેઓ તેમાં આજીવન હિત

ધરાવતા હતા. જો તેમના પત્ની લક્ષ્મી દેવી તેમના કરતા પહેલા મૃત્યુ પામે, તો મિલકતો તેમના પુત્ર ઓમ પ્રકાશને મળવાની હતી. ચોક્કસ પરમાર્થ ઉદ્દેશ્યોના અમલીકરણ માટે નિર્દેશો આપવામાં આવ્યા હતા. તેમના પત્ની લક્ષ્મી દેવી અને તેમના મૃત્યુ પછી, તેમના પુત્ર ઓમ પ્રકાશને પરમાર્થ કાર્યો કરવા માટે આદેશ આપવામાં આવ્યો હતો. સમગ્ર વસીયતનામાનું વાચન સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે ટેસ્ટાટેટરનો આશય એવો હતો કે તેમના પુત્ર ઓમ પ્રકાશ અને અન્ય કોઈ મિલકતોના અંતિમ માલિક બનવાના ન હતા. કોઈ શંકા નથી કે ટેસ્ટાટેટરે એ નિર્દિષ્ટ કરતી વખતે કે જો લક્ષ્મી દેવી ટેસ્ટાટેટર કરતા પહેલા મૃત્યુ પામે તો ઓમ પ્રકાશ મિલકતો મેળવશે, તે નિર્દિષ્ટ કર્યું ન હતું કે જો લક્ષ્મી દેવી વસીયતનામા હેઠળ તેમને આપવામાં આવેલી આજીવન મિલકતનો ભોગવટો કરવા માટે ટેસ્ટાટેટર પછી જીવિત રહે તો લક્ષ્મી દેવીના મૃત્યુ પછી ઓમ પ્રકાશ મિલકતો મેળવશે. પરંતુ આ એવો કેસ છે જ્યાં લક્ષ્મી દેવી ટેસ્ટાટેટર કરતા પહેલા મૃત્યુ પામે તેવા સંજોગોમાં ઓમ પ્રકાશને મિલકતો આપવાનો ટેસ્ટાટેટરનો આશય એટલો સ્પષ્ટ અને તાર્કિક રીતે ચોક્કસ હતો, 'કોઈ અટકળ નહીં પરંતુ એક અનિવાર્ય પ્રતીતિ', કે અદાલત ટેસ્ટાટેટર માટે પોતાની ન્યાયિક ડ્રાફ્ટસમેનશીપનો ઉપયોગ કરવામાં અને વસીયતનામામાંથી ગેરહાજર ચોક્કસ શબ્દો પૂરા પાડવામાં ન્યાયી ઠરશે. અદાલત પાસે તેમ કરવાનું અકાટ્ય અધિકારક્ષેત્ર છે.

વિલિયમ એબોટ વિરુદ્ધ એલિઝા મિડલટન કેસમાં[1], ટેસ્ટાટેટરે તેમના વિધવાને પાઉન્ડ ૨૦૦૦ નું વાર્ષિક વેતન આપ્યું હતું, અને તેની ચૂકવણીની વ્યવસ્થા કરવા માટે તેમની વ્યક્તિગત મિલકતમાંથી પૂરતી રકમ અલગ રાખી હતી. તેમણે નિર્દેશ આપ્યો હતો કે, તેમના વિધવાના મૃત્યુ પર, આ પ્રકારે અલગ રાખવામાં આવેલી રકમ તેમના પુત્ર જોર્જને તેના આજીવન ભોગવટા માટે મળશે અને તેના મૃત્યુ પર જોર્જના બાળકોને મળશે, પરંતુ તેમણે એવો પણ નિર્દેશ આપ્યો હતો કે, "જો મારો પુત્ર તેની માતા પહેલા મૃત્યુ પામે, તો અને તેવા સંજોગોમાં આ મુખ્ય રકમ મારી પુત્રીના બાળકો વચ્ચે વહેંચવામાં આવશે". વસીયતનામાની તારીખે, જોર્જના લગ્ન થયા ન હતા. વસીયતનામું થયા પછી તેમણે લગ્ન કર્યા અને તેમને એક પુત્ર થયો. તેઓ ટેસ્ટાટેટર પહેલા મૃત્યુ પામ્યા. ટેસ્ટાટેટરના વિધવાનું પણ તેના થોડા સમય પછી અવસાન થયું. એક પ્રશ્ન ઊભો થયો કે શું જોર્જનો પુત્ર ટેસ્ટાટેટરના વિધવાના મૃત્યુ પછી આ રકમ મેળવવા માટે હકદાર હતો. જો અંતિમ ભેટ સંબંધિત જોગવાઈમાં "મૃત્યુ" શબ્દ પછી "કોઈપણ બાળક છોડ્યા વિના" શબ્દો ઉમેરી શકાય, તો જ તે આ રકમ મેળવી શકતો હતો. લોર્ડ ચાન્સેલરે અવલોકન કર્યું કે, "જ્યાં વસીયતનામાના કોઈપણ ભાગના અર્થ વિશે અનિશ્ચિતતા હોય, ત્યાં જરૂરિયાતના કિસ્સામાં શબ્દો દાખલ કરવાનો અર્થઘટન કરતી અદાલતનો અધિકાર, ઈડન વિરુદ્ધ વિલ્સન[2] કેસમાંથી ટાંકવામાં આવેલા ફકરામાં લોર્ડ સેન્ટ લિયોનાર્ડ્સ દ્વારા

1 ૭ એચ.એલ.સી. ૬૮.
2 ૪ એચ.એલ.સી. ૨૮૪.

સ્પષ્ટપણે જણાવવામાં આવ્યો છે", અને જોર્જના પુત્રનો આ રકમ પરનો અધિકાર જાહેર કર્યો.

રી સ્મિથ[3], રી કોરી[4] અને રી રીલેઝ વિલ ટ્રસ્ટ્સ[5] એ અન્ય પ્રેરણાદાયી કેસો છે જ્યાં અદાલતો દ્વારા શબ્દો પૂરા પાડવામાં આવ્યા છે કારણ કે આશયની એટલી મજબૂત સંભાવના હતી કે ટેસ્ટાટેટર પર જે આશય આરોપિત કરવામાં આવ્યો છે તેનાથી વિપરીત આશય ધારી શકાય નહીં.

વસીયતનામું પરના કાનૂની ગ્રંથોમાં એવું કહેવામાં આવ્યું છે:–

> "જ્યાં વસીયતનામાના દર્શન પરથી એ સ્પષ્ટ થાય છે કે ટેસ્ટાટેટરે પોતાના દ્વારા વાપરેલા શબ્દો દ્વારા પોતાના અર્થને ચોક્કસ રીતે અથવા સંપૂર્ણ રીતે વ્યક્ત કર્યો નથી, અને એ પણ સ્પષ્ટ છે કે કયા શબ્દો તેના દ્વારા છોડી દેવામાં આવ્યા છે, તે શબ્દો સંદર્ભમાંથી એકત્રિત કરાયેલા આશયને અસરકારક બનાવવા માટે પૂરા પાડી શકાય છે."

જેમ અમારા દ્વારા પહેલેથી જ અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે, પ્રસ્તુત કેસમાં અમને સહેજ પણ શંકા નથી કે ટેસ્ટાટેટરનો આ સ્પષ્ટ અને અસ્પષ્ટ

---

3 [૧૯૪૭] ૨ ઓલ ઈ.આર. ૭૦૮
4 [૧૯૫૫] ૧ ડબલ્યું.એલ.આર. ૭૦૮
5 [૧૯૬૨] ૧ ડબલ્યું.એલ.આર. ૩૪૪

આશય હતો કે તેમના પુત્ર ઓમ પ્રકાશ લક્ષ્મી દેવીના મૃત્યુ પછી તેમની સંપત્તિના ઉત્તરાધિકારી બનવા જોઈએ. તે અસરના જરૂરી શબ્દો વસીયતનામામાં વાંચી શકાય છે અને વાંચવા જ જોઈએ.

વિદ્વાન ટ્રાયલ જજે, વસીયતનામાના કડક અને સંકુચિત અર્થઘટન પર, એવું તારણ કાઢ્યું હતું કે ઓમ પ્રકાશ વસીયતનામા હેઠળ લક્ષ્મી દેવીના મૃત્યુ પર ઉત્તરાધિકાર મેળવવા માટે હકદાર નહોતા અને આ રકમ ઓમ પ્રકાશ, મન મોહિની, રાજ કુમારી અને પ્રમોદ કુમારી વચ્ચે વહેંચવાની રહેશે. અપીલ પર, અલ્હાબાદની વડી અદાલતે ઠરાવ્યું કે વસીયતનામાના સાચા અર્થઘટન મુજબ માત્ર ઓમ પ્રકાશ જ આ રકમ મેળવવા માટે હકદાર હતા. અમે જે દૃષ્ટિકોણ અપનાવ્યો છે તેમાં, અમે વડી અદાલતના નિષ્કર્ષ સાથે સંમત છીએ.

વડી અદાલત સમક્ષ, પ્રમોદ કુમારીએ વધારાના પુરાવા સ્વીકારવા માટે એક અરજી દાખલ કરી હતી. જે મુખ્ય વધારાના પુરાવા રજૂ કરવા માંગવામાં આવ્યા હતા તે સ્વર્ગસ્થ પ્યારે લાલ સિંહ દ્વારા બેંકને લખાયેલો કથિત પત્ર હતો જેમાં બેંકમાં જમા રકમ મેળવવા માટે હકદાર વ્યક્તિ તરીકે પ્રમોદ કુમારીનું નામાંકન કરવામાં આવ્યું હતું. પત્ર પોતે અરજીની સાથે દાખલ કરવામાં આવ્યો ન હતો પરંતુ બેંકમાંથી પત્ર મંગાવવા માટે વિનંતી કરવામાં આવી હતી. વડી અદાલતે અરજી ફગાવી દીધી હતી. વડી અદાલત સમક્ષ આ અરજી દાવો દાખલ

થયાના ઘણા વર્ષો પછી કરવામાં આવી હતી, અને વડી અદાલત સમક્ષ અપીલ દાખલ થયાના પણ કેટલાક વર્ષો પછી કરવામાં આવી હતી, અને અમને નથી લાગતું કે તે તબક્કે વધારાના પુરાવા સ્વીકારવાનો ઇનકાર કરવામાં વડી અદાલત દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાયેલી વિવેકબુદ્ધિમાં હસ્તક્ષેપ કરવો અમારા માટે ન્યાયી રહેશે. તેથી અપીલ ફગાવી દેવામાં આવે છે પરંતુ સંજોગોને જોતાં ખર્ચ અંગે કોઈ આદેશ કરવામાં આવતો નથી.

અપીલ ફગાવી દીધી.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

==========

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.